

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
ПРЕДСТАВНИЦТВО НАТО В УКРАЇНІ
КОНСУЛЬТАТИВНА МІСІЯ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ В УКРАЇНІ**

**МІЖНАРОДНА ТА НАЦІОНАЛЬНА
БЕЗПЕКА: ТЕОРЕТИЧНІ І ПРИКЛАДНІ
АСПЕКТИ**

*Матеріали X Міжнародної
науково-практичної конференції
(м. Дніпро, 16 березня 2026 року)*

До 60-річчя ДДУВС

**У двох частинах
ЧАСТИНА I**

**INTERNATIONAL AND NATIONAL
SECURITY: THEORETICAL AND APPLIED
ASPECTS**

*Theses of the X International
scientific-practical conference
(Dnipro, March 16, 2026)*

**In two parts
PART I**

Дніпро
2026

УДК 34+35
М 58

*Рекомендовано до друку та до поширення
через мережу Інтернет Науково-методичною радою
Дніпровського державного університету
внутрішніх справ (протокол № 6 від 18 лютого 2026 р.)*

**М 58 Міжнародна та національна безпека: теоретичні і
прикладні аспекти : матеріали X Міжнар. наук.-практ.
конф. (м. Дніпро, 16 бер. 2026 р.) до 60-річчя ДДУВС ;
у 2-х ч. Дніпро : Дніпров. держ. ун-т внутр. справ, 2026.
Ч. I. 852 с.**

ISBN 978-617-560-122-8

Збірник містить матеріали однойменної десятої міжнародної науково-практичної конференції. У заході взяли участь науковці, викладачі та здобувачі закладів вищої освіти та наукових установ, а також фахівці-практики різноманітних державних установ та неурядових організацій. Тематика публікацій охоплює актуальні теоретико-прикладні проблеми міжнародної та національної безпеки.

Матеріали конференції можуть бути використані в науково-дослідній роботі та освітньому процесі закладів вищої освіти, а також у законотворчості та правозастосовній діяльності.

The collection contains theses of the eponymous tenth international scientific-practical conference. The event was attended by scholars, lecturers and post-graduates of higher schools and scientific institutions, and also practitioners of various public institutions and NGOs. The topics of publications cover urgent theoretical and applied problems of international and national security.

The conference theses can be used in research work and educational process of universities, as well as in law-making and law-enforcement activities.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

к.т.н., доц. **І. В. Магдаліна** (голова); д.ю.н., проф. **О. С. Юнін** (заст. гол.); д.ю.н., с.н.с. **В. С. Березняк**; д.ю.н., проф. **В. О. Боняк**; д.ю.н., проф. **В. В. Дараган**; д.ю.н., проф. **Б. О. Логвиненко**; д.ю.н., проф. **В. М. Плетенець**; д.ю.н., проф. **В. В. Шаблистий**; к.і.н., доц. **Д. В. Прошин**; к.ю.н., доц. **А. В. Самотуга**; к.і.н. **С. М. Цигульський**.

*Факти, судження й висновки, викладені авторами публікацій,
не завжди підтверджуються та поділяються редакційною колегією.*

ISBN 978-617-560-122-8

© ДДУВС, 2026

© Автори, 2026

З М І С Т

ПРАВОВІДНОСТІ І ПРАВОВАСТОВАННЯ В УМОВАХ АКТУАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ НАЦІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ УКРАЇНИ

Магдаліна І. В.

Ліцеї безпекового спрямування та національно-патріотичного
виховання в системі освітнього простору України 30

Ящук І. П.

Парадигма педагогіки миру в умовах
соціальних трансформацій та воєнних викликів 32

Вигівський І. М.

Забезпечення національної безпеки
Національною поліцією України в умовах воєнного стану 34

Іонушас С. К.

Окремі питання визначення потерпілих від кримінального правопорушення,
передбаченого ст. 442 Кримінального кодексу України 36

Кисько А. І.

Щодо нормативного регулювання проведення заходів
оперативно-розшукової діяльності 37

Моргунов О. А.

Теоретико-прикладні аспекти діяльності Міжнародного
кримінального суду в системі забезпечення міжнародної безпеки 39

Миргородський О. І.

Окремі питання запобігання шахрайству, вчиненому шляхом незаконних
операцій з використанням електронно-обчислювальної техніки 41

Сербин Р. А.

Підпали автомобілів сил безпеки та оборони
України як елемент гібридної війни 43

Швець Д. В.

Національна безпека як об'єкт правового забезпечення:
теоретико-правовий вимір 45

Дніпров О. С.

Інформаційна безпека в системі національної безпеки:
сучасні загрози та напрями протидії їм 47

Ахрамєєв М. В.

Поняття безпеки громади 49

Журавльов Д. В.

Захист персональних даних у державних реєстрах в умовах воєнного стану 51

Тарасенко О. С.

Окремі питання використання штучного інтелекту правоохоронними
органами з метою запобігання кримінальним правопорушенням 53

Малюк В. В.

Особливості нормативно-правового забезпечення протидії транснаціональним
злочинним об'єднанням, що загрожують національній безпеці 55

Гірман А. П. Механізми постконфліктного врегулювання та стратегічні підходи до відновлення миру	346
Демичева А. В. Політики сейфгардінгу в сучасних міжнародних неурядових організаціях: забезпечення працівників та отримувачів послуг	347
Єремєєва І. А. Lawfare та селективна дипломатія як інструменти стратегічного впливу в умовах гібридних конфліктів	350
Луговий В. О. Окремі питання міжнародного співробітництва під час протидії організованої злочинної діяльності	352
Мукоїда Р. В. Міжнародно-правові механізми діяльності Інтерполу у сфері протидії протиправному використанню БПЛА	354
Пашков В. О. Геостратегія США щодо Центрально-Східної Європи в умовах російської агресії проти України	356
Підкуркова І. В. Ефективність діяльності Міжнародного Комітету Червоного Хреста під час збройного конфлікту в Україні: потенціал та реалії	359
Похиленко І. С. Міжнародно-правові гарантії безпеки судноплавства в чорноморському регіоні як передумова реалізації інвестиційних проєктів	360
Чудновський О. В. Взаємодія територіальних громад з міжнародними донорами щодо гуманітарної та волонтерської діяльності в особливий період	363
Зозуля Є. В., Присяжнюк Е. В. Інтерпол та Європол: глобальні комунікативні інструменти вітчизняних правоохоронців в умовах війни	364
Івченко М. Р. Проблеми ефективності міжнародних гарантій безпеки в умовах порушення норм міжнародного права	367
Пусан М. Ю. Історія наявної договірної архітектури загальноєвропейської системи колективної безпеки	369
Решетіло Д. В. Модернізація міжнародної мережі миробудування як чинник забезпечення міжнародної та національної безпеки України в умовах війни	370
Чалий М. Г. Роль міжнародних організацій і міжнародних об'єднань у розбудові миру та мирному врегулюванні військових конфліктів	371
Шамрась В. М. Роль міжнародних економічних організацій у процесі реалізації перехідного правосуддя	374

українські військовополонені. МКЧХ не зміг виконати свій мандат на доступ до військовополонених, які знаходяться у неналежних умовах, виправдовуючись відсутністю дозволу з боку Російської Федерації [6], на яку Комітет не має реальних важелів впливу. Це ставить під сумнів репрезентативність моніторингу та потребує перегляду міжнародно-правових механізмів примусу до виконання гуманітарних зобов'язань.

До того ж постають питання і до нейтральності МКЧХ, яка у класичному розумінні, як ми зазначали раніше, передбачає рівну дистанцію до обох сторін у російсько-українській війні. Прикладом кризи класичної нейтральності Комітету можна назвати скандал із створенням у 2022 році офісу МКЧХ у Ростові-на-Дону [5]. Присутність міжнародної організації у місці, куди примусово вивозять людей, виглядала як легітимізація воєнного злочину. Замість того, щоб зупинити депортацію, Червоний Хрест намагався її «гуманізувати».

Отже, в умовах російсько-українського збройного конфлікту можемо спостерігати розрив між задекларованим правовим мандатом МКЧХ та фактичними результатами його роботи в умовах ігнорування норм МГП однією зі сторін конфлікту. Попри значні логістичні потужності та масштабну гуманітарну допомогу цивільному населенню, МКЧХ зіткнувся із суттєвою кризою ефективності у виконанні однієї із своїх головних функцій. Тому, традиційна модель діяльності МКЧХ потребує адаптації до умов, де класичні механізми переконання не діють проти системних порушень МГП.

1. Жаровська І. «Діяльність МКЧХ у період збройних конфліктів.» *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: *Юридичні науки*. 2018. № 889 (17). С. 163-167.

2. Женевська конвенція про поводження з військовополоненими від 12 серпня 1949 року. URL: Женевська конвенція про поводження з в... | від 12.08.1949.

3. Женевська конвенція про захист цивільного населення під час війни від 12 серпня 1949 року. URL: Конвенція про захист цивільного населе... | від 12.08.1949.

4. Іванов А. Г., Уварова М. В. Окремі аспекти діяльності міжнародного комітету червоного хреста у період збройних конфліктів. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 5. С. 642-645. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-5/155>.

5. Лазарова С. На тлі скандалу з офісом у Ростові. Національний комітет Червоного Хреста України просить не плутати його із Міжнародним Червоним Хрестом. URL: Червоний Хрест – скандал з офісом у Ростові – Національний комітет пояснив ситуацію – новини України / NV.

6. Berezhanskyi I. Access to Olenivka: the Red Cross failed to arrive at the line of control to meet Ukrainian delegation. URL: Access to Olenivka: the Red Cross Failed to Arrive at the Line of Control to Meet Ukrainian Delegation.

7. Statutes of the International committee of the Red Cross. URL: STATUTS DU COMITÉ INTERNATIONAL DE LA CROIX-ROUGE

Ірина ПОХИЛЕНКО

доцент кафедри права
та публічного управління
Київського національного університету
будівництва і архітектури
(м. Київ, Україна),
кандидат юридичних наук, доцент

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ ГАРАНТІЇ БЕЗПЕКИ СУДНОПЛАВСТВА В ЧОРНОМОРЬСЬКОМУ РЕГІОНІ ЯК ПЕРЕДУМОВА РЕАЛІЗАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ

Безпека судноплавства є ключовим елементом не лише забезпечення свободи навігації, а й фундаментальним чинником економічної та інвестиційної стабільності у прибережних державах. У Чорноморському регіоні, що має стратегічне значення для світової торгівлі та енергетичних потоків, рівень гарантій безпеки морських шляхів безпосередньо впливає на привабливість інвестиційних проєктів у транспортній, логістичній та промисловій сферах.

Міжнародно-правові гарантії безпеки забезпечуються як загальними нормами міжнародного морського права, так і спеціальними режимами співробітництва між державами та міжнародними організаціями. У контексті триваючого російсько-українського збройного конфлікту ці гарантії набувають особливої актуальності, оскільки безпека

морських шляхів прямо пов'язана з можливістю вільного руху товарів та реалізації масштабних інвестиційних проєктів, включно з розвитком портової інфраструктури та логістичних центрів.

Питання міжнародно-правових гарантій безпеки судноплавства в Чорноморському регіоні розглядається в сучасній українській науці переважно крізь призму регіоналізму, застосування норм міжнародного морського права в умовах збройного конфлікту та формування ефективної системи морської безпеки. Водночас проблематика взаємозв'язку між гарантіями безпеки судноплавства та інвестиційною привабливістю регіону лише починає набувати комплексного осмислення.

Глобальний вимір міжнародно-правового регулювання морської безпеки розкрито у праці О. А. Гусар [1], де проаналізовано роль міжнародних конвенцій, прийнятих під егідою ООН та Міжнародної морської організації, у формуванні системи морської безпеки. Автор наголошує на необхідності гармонізації національного законодавства з міжнародними стандартами та створенні ефективної державної системи морської безпеки. У контексті інвестиційної привабливості це означає, що імплементація міжнародних стандартів (зокрема у сфері безпеки судноплавства та запобігання аварійності) виступає гарантією передбачуваності правового режиму та мінімізації техногенних і фінансових ризиків.

Дослідження С. С. Кузнєцова, присвячене концепції Чорноморського басейнового регіоналізму як керівного положення правової (морської) доктрини України [2], обґрунтовує необхідність формування регіонального механізму співробітництва прибережних держав на основі імплементації універсальних морських конвенцій з урахуванням специфіки Чорного моря. У контексті цієї публікації зазначені положення мають значення для створення передбачуваного правового середовища, що знижує ризики для портової інфраструктури та морської логістики й виступає передумовою інвестиційної стабільності.

Вагомий внесок у дослідження безпекового виміру морського права зробили І. М. Панченко та А. О. Гавловська [3], які проаналізували застосування норм міжнародного морського права в умовах збройного конфлікту, зокрема проблеми блокади портів, мінної небезпеки та обмеження свободи судноплавства. Їхні висновки демонструють пряму залежність між рівнем безпеки морських шляхів і можливістю реалізації торговельних та логістичних проєктів, підкреслюючи економічне значення міжнародно-правових механізмів відповідальності держав.

Аналіз зазначених наукових праць свідчить про формування комплексного підходу до розуміння безпеки судноплавства як багаторівневої категорії, що охоплює різні рівні правового регулювання. Водночас у науковому дискурсі недостатньо дослідженим залишається саме інвестиційний вимір міжнародно-правових гарантій безпеки в Чорноморському регіоні. Переважна більшість публікацій зосереджена на правовому аналізі норм і механізмів відповідальності, тоді як економічний ефект їх реалізації, зокрема вплив на розвиток портової інфраструктури, транспортних коридорів та логістичних хабів, потребує подальшого ґрунтовного дослідження.

Таким чином, сучасні наукові роботи створюють теоретичну основу для дослідження міжнародно-правових гарантій безпеки судноплавства, однак проблема їх впливу на інвестиційну привабливість Чорноморського регіону потребує додаткового системного аналізу. Саме в цьому аспекті полягає новизна та актуальність запропонованої публікації.

Міжнародне морське право сформувало низку ключових договорів та конвенцій, що забезпечують базисні гарантії безпеки для торговельного судноплавства. Однією з фундаментальних є International Convention for the Safety of Life at Sea (SOLAS), яка встановлює мінімальні стандарти безпеки для конструкції, обладнання та експлуатації торговельних суден. Ця конвенція застосовується більш ніж у 160 країнах, що забезпечує глобальну уніфікацію стандартів безпеки.

Крім того, міжнародні конвенції з охорони морського середовища, такі як Конвенція MARPOL, визначають правові рамки щодо запобігання забрудненню від суден, захищають здоров'я екіпажу та пасажирів, а також сприяють стабільності навколишнього середовища. Загальні правові стандарти формують основу довіри серед міжнародних економічних агентів, судовласників і інвесторів, оскільки зменшують правову невизначеність у разі аварій або надзвичайних ситуацій на морі.

Чорноморський регіон має низку специфічних викликів, які не завжди повністю охоплюються загальними нормами міжнародного морського права. У сучасних умовах збройного конфлікту ці виклики посилюються: блокада морських шляхів, мінні загрози, обмеження судноплавства та ризики атак на цивільні судна.

Основа правового регулювання у регіоні становить Конвенція ООН з морського права (UNCLOS), що визначає статус вод Чорного моря, свободу навігації, право транзиту та прибережні зони юрисдикції. Ці положення створюють рамки для співробітництва прибережних держав у сфері безпеки судноплавства.

Проте практика останніх років, включно з блокадою Чорного моря та мінною небезпекою, свідчить про потребу активізації міжнародних механізмів гарантування безпеки. До таких механізмів належить активна роль міжнародних організацій, передусім International Maritime Organization (IMO), яка координує розробку технічних стандартів, рекомендацій щодо безпеки та систем моніторингу. Через механізми IMO встановлюються кодекси та норми, що обов'язкові для держав-учасниць, сприяючи уніфікації стандартів безпеки на міжнародному рівні.

Сьогодні загрози для судноплавства виходять за межі традиційних ризиків. Швидкий розвиток технологій породжує нові виклики, зокрема кіберзагрози для навігаційних систем, портової інфраструктури та інформаційних систем кораблів. Аналіз наукових досліджень з кібербезпеки морської галузі показує наявність прогалин у міжнародно-правовому регулюванні та потребу створення спеціальних договорів або правил протидії цим загрозам.

У регіональному контексті це особливо важливо для модернізації систем безпеки портових та судноплавних комплексів Чорного моря. Недостатньо розвинені механізми кіберзахисту можуть значно підвищувати ризики для інвестицій та загрожувати стабільності роботи транспортно-логістичних мереж.

Міжнародно-правові гарантії безпеки судноплавства безпосередньо впливають на інвестиційні рішення. Висока правова визначеність та стабільні механізми захисту судноплавних шляхів створюють передбачувані умови для бізнесу, мінімізують ризики непередбачуваних витрат та сприяють притоку капіталу в інфраструктурні проекти.

Інвестори особливо звертають увагу на правові гарантії, що забезпечують захист їхніх інтересів у разі надзвичайних ситуацій, а також на здатність держави та міжнародних організацій підтримувати ефективний режим безпеки та швидко реагувати на ризики. Це критично важливо для великих логістичних і транспортних проектів у Чорному морі, включно з розвитком портової інфраструктури, морських шляхів, терміналів і логістичних центрів.

Міжнародне морське право, зокрема норми SOLAS та положення UNCLOS, формують основу для гарантування безпеки судноплавства та встановлення спільних стандартів, що є фундаментом для інвестиційної діяльності. Специфіка Чорноморського регіону у сучасних умовах збройних загроз та блокад свідчить про необхідність посилення міжнародних механізмів співробітництва та впровадження нових правових гарантій, які виходять за межі базових конвенцій.

Гарантії безпеки судноплавства прямо впливають на інвестиційну привабливість регіону, адже стабільний правовий режим і високий рівень безпеки створюють сприятливі умови для реалізації масштабних інфраструктурних проектів. Результати аналізу свідчать, що подальший розвиток міжнародно-правових механізмів безпеки судноплавства, включно з адаптацією до гібридних та кіберзагроз, є ключовою передумовою для зміцнення інвестиційної привабливості Чорноморського регіону.

1. Гусар О. А. Міжнародно-правове регулювання морської безпеки. *Наукові записки. Серія: Право*. 2022. Вип. 13. С. 195–199. <https://doi.org/10.36550/2522-9230-2022-13-195-199>.

2. Кузнецов С. С. Чорноморський басейновий регіоналізм: керівне положення правової (морської) доктрини України (міжнародно-правовий вимір). *Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право*. 2021. № 1(49). С. 128-135 [https://doi.org/10.20535/2308-5053.2021.1\(49\).233059](https://doi.org/10.20535/2308-5053.2021.1(49).233059).

3. Панченко І. М., Гавловська А. О. Застосування норм міжнародного морського права в Чорному морі в умовах збройного конфлікту в Україні. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки»*. 2025. № 3. С.83-87 <https://doi.org/10.32999/ksu2307-8049/2025-3-15>.